

Projekt innowacyjno-wdrożeniowy w zakresie oceny funkcjonalnej

Ocena funkcjonalna w praktyce współpracy międzysektorowej

Podsumowanie działań

Dariusz Szataj, Karolina Kuszewska
Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Świdniku

Poradnia
Psychologiczno-Pedagogiczna
w Świdniku

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt realizowaliśmy od września 2022 do sierpnia 2023 roku, jako jeden z 36 powiatów w całej Polsce.

- Polegał on na badaniu i opracowaniu modelowych rozwiązań w zakresie świadczonego lokalnie międzysektorowego wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin na podstawie metodyki oceny funkcjonalnej z wykorzystaniem Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania Niepełnosprawności i Zdrowia - ICF

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
tel. 22 345 37 00
fax 22 345 37 70
www.ore.edu.pl

Rzeczpospolita
Polska

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

Minister
Edukacji i Nauki

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

UMCS

KATOLICKI
UNIWERSYTET
LUBELSKI
JANA PAWŁA II

KUL

UAM

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Akademia
Pedagogiki
Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej

Zadanie było zlecone przez MEiN i realizowane w porozumieniu z Uniwersytetem Śląskim w Katowicach, Uniwersytetem Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetem Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie, Katolickim Uniwersytetem Lubelskim, Akademią Pedagogiki Specjalnej w Warszawie.

Głównym celem projektu było podniesienie jakości i efektywności skoordynowanego, międzysektorowego, wsparcia udzielanego dzieciom, uczniom i ich rodzinom oraz środowisku, w którym funkcjonują na poziomie lokalnym (powiatu).

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Cel zrealizowaliśmy poprzez:

- ▶ analizę zasobów instytucjonalnych, form wsparcia środowiskowego oraz programów realizowanych przez jednostki samorządowe i organizacje pozarządowe w sektorze zdrowia, edukacji i pomocy społecznej,
- ▶ integrację działań wokół dziecka, ucznia i rodziny rozumiane jako połączenie w jeden instrument wsparcia wielu aktualnych form organizacyjnych wspierania rozwoju dzieci do czasu spełnienia obowiązku szkolnego oraz podczas jego realizacji,
- ▶ wdrożenie międzysektorowej współpracy i koordynacji działań, szczególnie w zakresie ochrony zdrowia, pomocy rodzinie i pomocy społecznej z oferowanymi formami wsparcia w systemie edukacji,
- ▶ uruchomienie zasobów wsparcia umiejscowionych w środowisku dziecka, ucznia i rodziny.

Cel zrealizowaliśmy poprzez:

- ▶ wdrożenie procesu personalizacji wsparcia poprzez dostosowanie rodzaju i zakresu pomocy do rzeczywistych potrzeb dziecka, ucznia, rodziny, środowiska pozarodzinnego i zmniejszenie obciążenia proceduralnego związanego z uzyskaniem dostępu do wsparcia,
- ▶ efektywne wykorzystywanie zasobów lokalnych i zsynchronizowanie oddziaływań pomocowych,
- ▶ wspieranie procesów zmian w środowiskach lokalnych ze szczególnym uwzględnieniem zadań ról jednostek koordynujących (JST), wspierających (PPP, placówki I, II poziomu referencyjnego w ochronie zdrowia) oraz współpracujących (przedszkola, szkoły, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe).

Etapy realizacji zadania

Poddaliśmy analizie mapę zasobów w powiecie świdnickim i włączyliśmy podmioty na poziomie powiatu w lokalną sieć wsparcia międzysektorowego.

Wysłaliśmy zaproszenia do placówek oświatowych naszego Powiatu i odbyliśmy wizyty w żłobkach, przedszkolach i szkołach w Świdniku i w terenie w celu nawiązania współpracy - przeprowadzenia badań skriningowych i oceny funkcjonalnej ucznia.

Wybraliśmy jednostki realizujące badania: będące w lokalnej sieci żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe i następnie przeprowadziliśmy badania - ocenę funkcjonalną dziecka i ucznia w oparciu o międzynarodową klasyfikację funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF).

Przeprowadzenie badań :

W projekcie dokonywana była ocena funkcjonalna dziecka i ucznia w oparciu o międzynarodową klasyfikację funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF).

Narzędzia wykorzystywane do diagnozy:

- Skrining Rozwoju Małego Dziecka (6 miesięcy - 6 lat)
 - Formularz Konsultacji Zespołowych
 - Arkusz Obserwacji Ucznia
- } uczniowie

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
tel. 22 345 37 00
fax 22 345 37 70
www.ore.edu.pl

Rzeczypospolita
Polska

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

Minister
Edukacji i Nauki

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

UMCS

KATOLICKI
UNIWERSYTET
LUBELSKI
JANA PAWŁA II

KUL

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICHEWICZA
W PIAZNIE

Akademia
Pedagogiki
Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej

Poradnia, jako instytucja koordynująca przeprowadziła szkolenia z metody diagnozy poszczególnymi narzędziami i koordynowała przeprowadzanie badań w żłobkach, przedszkolach i szkołach w naszym Powiecie. Diagnoza dzieci i uczniów szkół odbywała się w miesiącach listopadzie i grudniu 2022 roku. Badania były anonimowe, każdemu dziecku/uczniowi został nadany kod numeryczny, podobnie jak placówce i diagnoście. Badania odbywały się za pisemną zgodą rodzica.

Skrining Rozwoju Małego Dziecka (6 miesięcy - 6 lat) - 416 dzieci z 9 przedszkoli, 3 żłobków - łącznie badania skriningowe prowadziło 86 nauczycieli i specjalistów.

Formularzem Konsultacji Zespołowych przebadano 208 uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z 8 szkół z powiatu świdnickiego - badania przeprowadziło łącznie 19 osób. Kolejnym etapem badania uczniów był Arkusz Obserwacji Ucznia którym objęto 70 uczniów z 7 szkół naszego powiatu (16 nauczycieli prowadziło badania).

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczypospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Skrining Rozwoju Małego Dziecka

- ▶ Skrining rozwoju małego dziecka (SRMD) to narzędzie służące monitorowaniu rozwoju dziecka w okresie wczesnego dzieciństwa (6-36 m-cy) oraz średniego dzieciństwa (3-6 lat).
- ▶ Obejmuje obserwację zachowań dziecka w kategorii aktywność. Oceniane aktywności pogrupowane są w obszary zgodnie z klasyfikacją ICF.
- ▶ Badanie jest wstępnym etapem dla planowania działań wspierających rozwój dziecka oraz jego rodziny
- ▶ Kwestionariusz obserwacji aktywności dziecka (9 kategorii wiekowych: 6-8 m-cy, 12-14 m-cy, 18-20 m-cy, 24-26 m-ce, 30-32 m-ce, 3 lata, 4 lata, 5 lat, 6 lat)

Kwestionariusze obserwacji aktywności dziecka są przeznaczone do wykorzystania przez:

- ▶ specjalistów WWR (psychologów, logopedów, pedagogów specjalnych, fizjoterapeutów i innych terapeutów),
- ▶ opiekunów w instytucjach opieki nad małym dzieckiem, wychowawców w przedszkolach,
- ▶ pielęgniarki, położne środowiskowe, lekarzy, pediatrów, POZ,
- ▶ pracowników socjalnych, doradców rodzinnych, asystentów rodziny, którzy wspierają rodziny w rutynowych czynnościach,
- ▶ rodziców, prawnych opiekunów dziecka.

W aspekcie współpracy międzysektorowej badania najefektywniej były wykonywane w grupie specjalistów terapeutów oraz nauczycieli wychowania przedszkolnego.

System na podstawie wyników badania i kwalifikatorów sugeruje stopień wymaganego wsparcia WWR:

- ▶ dla kwalifikatora 0 stopień WWR to: wsparcie nie jest potrzebne
- ▶ dla kwalifikatora 1 stopień WWR to: wymagane nieznaczne wsparcie
- ▶ dla kwalifikatora 2 stopień WWR to: wymagane wsparcie
- ▶ dla kwalifikatorów 3 i 4 stopień WWR to: wymagane znaczące wsparcie.

Dziecko i jego rodzina mogło więc uzyskać wsparcie na jednym z trzech poziomów wsparcia WWR:

- ▶ I poziom - monitorowanie rozwoju i profilaktyka
- ▶ II poziom wsparcia: diagnostyczno-terapeutyczny
- ▶ III poziom wsparcia: intensywne wielospecjalistyczne wsparcie diagnostyczno-terapeutyczne

Kolejny etap to wdrażanie praktyczne - merytoryczna praca z rodziną według nowych standardów WWR i wsparcia ucznia. W miesiącu styczniu na podstawie wyników diagnoz zostało wytypowanych 10 dzieci w wieku przedszkolnym oraz 10 uczniów w wieku szkolnym do wdrożenia działań terapeutycznych.

- ▶ W Instytucji Koordynującej i sieci WWR przeprowadzono procedurę kwalifikacji dziecka ze stwierdzonymi trudnościami lub zaburzeniami rozwojowymi, oceny funkcjonalnej i realizacji programu wsparcia dziecka i jego rodziny.
- ▶ Zespoły specjalistów określały niezbędne działania terapeutyczne w stosunku do poszczególnych beneficjentów. W zakresie wsparcia małego dziecka i jego rodziny prowadzono nowy model wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.
- ▶ Wsparciem objęto 10 rodzin w okresie 5 miesięcy tj. luty - czerwiec 2023 w tym: pogłębiono ocenę funkcjonalną, przygotowano Indywidualny Plan wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny, realizowano działania wspierające oraz ich ewaluację o charakterze międzysektorowym.

- ▶ Nowy model WWR zakłada możliwość międzysektorowego wspomagania rozwoju dziecka i wsparcia rodzin, rozumianego jako kompleksowe działania wspierające, skierowane do rodzin oczekujących narodzin lub wychowujących dziecko w wieku od urodzenia do momentu rozpoczęcia realizacji spełniania obowiązku szkolnego.
- ▶ Nadrzędnym celem planowania procesu i realizacji WWR jest wsparcie całej rodziny i jej środowiska, wspieranie wszechstronnego rozwoju dziecka, przygotowanie dziecka do rozpoczęcia wychowania przedszkolnego i nauki w szkole, wspieranie procesów przejścia z opieki środowiskowej/domowej do instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 lub placówki edukacyjnej, wzmacnianie aktywności i uczestnictwa.

Należy podkreślić, że w nowym modelu WWR odbiorcą wsparcia jest nie tylko dziecko, ale też jego rodzina. Adresatami WWR są więc:

- ▶ dzieci w wieku od urodzenia do rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego potrzebujące wsparcia, a nie tylko te, u których została stwierdzona niepełnosprawność lub zagrożenie jej wystąpienia (**tym samym rezygnacja z konieczności stwierdzenia niepełnosprawności lub postawienia rozpoznania**);
- ▶ rodziny: – w okresie prenatalnego rozwoju dziecka, – zaniepokojone rozwojem dziecka, – małych dzieci z zaburzonym rozwojem w różnych jego obszarach - zwiększenie wsparcia rodziny poprzez pracę nad wzmacnianiem kompetencji i umiejętności rodziców, rozwijanie u nich poczucia własnej skuteczności w wychowaniu i opiece nad dzieckiem;
- ▶ pozarodzinne środowisko opiekuńczo-wychowawcze i edukacyjne (opiekunowie dzieci do lat 3, nauczyciele placówek wychowania przedszkolnego, inne instytucje zajmujące się małym dzieckiem).

- ▶ Znaleziono specjalistów do prowadzenia terapii SI, terapii widzenia, organizowane było także wsparcie terapeutyczne dla dzieci i uczniów niedostępne w instytucjach zorganizowanych w ramach systemu oświaty - organizacje pozarządowe.
- ▶ Dzięki współpracy międzysektorowej wsparcie terapeutyczne dzieci i uczniów obejmowało również zajęcia realizowane poza systemem oświaty oraz poza powiatem.
- ▶ Na terenie Powiatu zostało utworzone Powiatowe Centrum Koordynacji Zasobów, w skład którego weszły instytucje świadczące pomoc dziecku i rodzinie z różnych sektorów: edukacji, pomocy społecznej, służby zdrowia oraz instytucji pozarządowych. Informacje o sieci i placówkach są umieszczone na specjalnie utworzonej podstronie na stronie www Poradni.
- ▶ Projekt przyczynił się do konsolidacji środowisk wspierających rodziny i dzieci w naszym Powiecie. Instytucje zapoznały się z formami wsparcia jakie oferują dla swoich podopiecznych.

Rekomendacje i spostrzeżenia:

- ▶ Projekt i nowy model na pewno ma wiele plusów i rozwiązań, które zmieniają możliwości wsparcia dziecka i rodziny.
- ▶ Zaczynając od badań skryningowych w placówkach - żłobkach, przedszkolach czy obejmując nimi dzieci od 6 miesiąca życia istnieje możliwość wychwycenia dzieci z trudnościami, określenie ich mocnych i słabych stron i ewentualnych potrzeb w zakresie wsparcia.
- ▶ Plusem jest określenie poziomu wsparcia, bez konieczności szukania niepełnosprawności, pełnej nozologii, aby móc wprowadzić WWR.
- ▶ Zaletą jest oparcie o diagnozę funkcjonalną, a także wprowadzenie ekomap i kwestionariuszy RBI, które pomagają wprowadzić zmiany w funkcjonowanie rodziny i jej środowiska.
- ▶ Jeden zespół WWR lub wsparcia ucznia - ujednolicenie działań.

Rekomendacje i spostrzeżenia:

- ▶ Dobrym założeniem jest prowadzenie współpracy międzysektorowej i pracy zespołowej. W nowej koncepcji wwr specjaliści z różnych placówek tworzą jeden zespół - barierą jest tu jednak niestety brak czasu na wspólne działania - rekomendowane jest wprowadzenie w nowym modelu przepisów regulujących taką współpracę, możliwość wymiany informacji.
- ▶ Rekomendacją jest umożliwienie organizacji pomocy i jej finansowanie w działającym systemie od momentu wykrycia trudności i określenia potrzeby wsparcia. Subwencja oświatowa naliczana na podstawie danych z końca września powoduje utrudnienie możliwości udzielania pomocy dzieciom i uczniom, u których trudności i konieczność wsparcia zdiagnozowano w trakcie trwania roku szkolnego.
- ▶ Aby wprowadzić nowy model konieczne są zmiany związane z przepisami - regulacje prawne między innymi regulujące przepływ informacji i współpracę specjalistów z różnych placówek i resortów np. zdrowia, oświaty czy pomocy społecznej.
- ▶ Zabezpieczenie środków finansowych przez JST na dodatkowe etaty niezbędne do prawidłowej organizacji i realizacji wykonania zadań przewidzianych dla Instytucji Koordynującej.

Dziękujemy za uwagę !

Zadanie pn. Organizacja i realizacja „Projektu innowacyjno-
wdrożeniowego w zakresie oceny funkcjonalnej”

Umowa nr MEiN/2022/DWEW/1070

Finansowane ze środków Ministra Edukacji i Nauki.

Poradnia
Psychologiczno-
Pedagogiczna
w Świdniku

Rzeczpospolita
Polska

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

Minister
Edukacji i Nauki

Powiat Świdnicki
w Świdniku

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

UMCS

KATOLICKI
UNIWERSYTET
LUBELSKI
JANA PAWŁA II

KUL

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Akademia
Pedagogiki
Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

